

TRE:3031/04.03.00/2026

Tampereen kaupunki

Työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamo
PL 32
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/1489/2026

Tampereen kaupungin lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle ulkomaalaista kasvuyrittäjää ja yrittäjää koskevan sääntelyn uudistamiseksi

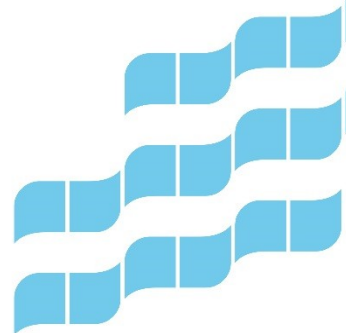
Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu hallituksen esitys ulkomaalaislain, Innovaatiokeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain ja lain henkilotietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa muuttamisesta. Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriön johdolla työryhmässä, jossa edustettuina ovat olleet sisäministeriö, Business Finland, Elinvoimakeskus ja Maahanmuuttovirasto.

Esityksessä ehdotetaan, että kasvuyrittäjän oleskelulupaprosessi muutetaan kaksivaiheiseksi, jossa Business Finlandin suorittama arvio hakijan yritystoiminnasta suoritetaan osana oleskelulupaharkintaa osapäätösmallina. Lisäksi hankkeessa valmistellaan lainsäädäntömuutokset kasvuyrittäjän oleskeluluvan edellytyksien selkeyttämiseksi lakiin ja Y-tunnuksen edellyttämisestä luopumiseksi yrittäjän ensimmäisen oleskeluluvan kohdalla, mikäli yritystoiminta ei ole vielä käynnissä Suomessa.

Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle lokakuussa 2026.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan työperusteinen maahanmuutto on Suomen talouskasvun ja palvelujen turvaamisen kannalta erittäin tärkeää. Työperusteinen maahanmuutto on osa hallituksen työllisyystavoitteen saavuttamista, ja osaajapulaan vastataan panostamalla kansainväliseen rekrytointiin, vahvistaen samalla edellytyksiä talouden kasvuun. Hallitusohjelman mukaisesti työperusteista maahanmuuttoa sujuvoitetaan, hallitaan ja väärinkäytökset estetään.

Työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti vuonna 2024 selvityksen työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien sääntelytasojen haavoittuvuuksista Suomen muuttuneessa turvallisuustilanteessa. Selvityksessä havaittiin ongelmia erityisesti kasvuyrittäjien lupajärjestelmässä ja katsottiin tarpeelliseksi tarkastella kasvuyrittäjän ja yrittäjän oleskelulupia erikseen. Työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti 3.6.2025 erillisen selvityshankkeen kasvuyrittäjän ja yrittäjän

oleskelulupien uudistamistarpeista (VN/13397/2025). Hankkeessa tunnistettiin näihin lupiin liittyviä haavoittuvuuksia, arvioitiin muutostarpeita ja tarkasteltiin vaihtoehtoisia malleja lupaperusteiden uudistamiseksi.

Selvityksessä ilmenneet merkittävimmät haasteet liittyvät kasvuyrittäjän oleskelulupa. Kasvuyrittäjän oleskeluluvan tarkoituksenmukaisessa käytössä on havaittu laajoja ongelmia ja lupaperuste aiheuttaa odotettua enemmän työtä Business Finlandille ja Maahanmuuttovirastolle. Selvityksen perusteella on katsottu tarpeelliseksi yhdenmukaistaa kasvuyrittäjän oleskelulupaprosessia yrittäjän lupaprosessin kanssa ja sisällyttää Business Finlandin arvio osaksi varsinaista maksullista oleskelulupamenettelyä. Business Finlandin osuuden maksullisuuden arvioidaan vähentävän kokeiluluontoisia hakemuksia ja uusintahakemuksia, joita on esiintynyt merkittävässä määrin. Muutoksen myötä tiedonvaihto Maahanmuuttoviraston ja Business Finlandin välillä paranisi, kun viranomaiset voisivat toimia saman tietojärjestelmän sisällä. Hallituksen työllisyyden ja yrittäjyyden ministerityöryhmä linjasi 19.12.2025 selvityksen pohjalta valmisteltavista säädösmuutoksista.

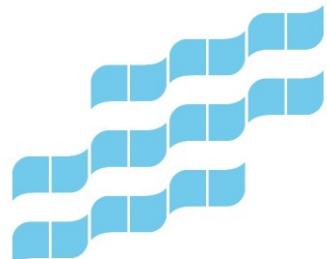
Esityksen tavoitteena on ehkäistä väärinkäytöksiä, tehostaa viranomaisresurssien käyttöä ja samalla sujuvoittaa maahantuloa lupaedellytykset täyttävälle kasvuyrittäjille. Tähän pyritään uudistamalla kasvuyrittäjän oleskelulupa kaksivaiheiseksi prosessiksi, jossa Innovaatorahoituskeskus Business Finland arvioi kasvuyrityksen liiketoiminnan osana maksullista oleskelulupahakemusta. Muutoksella pyritään vähentämään perusteettomia - ja uusintahakemuksia, parantamaan viranomaisten välistä tiedonvaihtoa ja sujuvoittamaan väärinkäytösten havaitsemista. Kasvuyrittäjän oleskelulupaehdot myös täsmennetään lakiin läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Lisäksi yrittäjän ensimmäisen oleskeluluvan yhteydessä luovutaan Y-tunnuksen vaatimuksesta tilanteissa, joissa liiketoiminta ei ole vielä käynnistynyt, mikä selkeyttää sääntelyä ja rekisterikäytäntöjä.

Lausunto yrittäjän oleskelulupaa koskevasta muutoksesta

Hallitus esittää, että jatkossa ensimmäistä yrittäjän oleskelulupaa hakevilta henkilöiltä ei enää edellytetäisi Y-tunnuksen rekisteröintiä ennen oleskeluluvan hakemista, vaan rekisteröinti tehtäisiin viivytyksettä oleskeluluvan myöntämisen jälkeen. Tampereen kaupunki kannattaa esitystä, pitää muutosta tarkoituksenmukaisena ja tunnistaa esityksessä mainitut hyödyt liittyen tarpeettomien rekisteröintien ennaltaehkäisyyn, tilastoinnin ja viranomaisrekisterien ajantasaisuuden parantamiseen ja viranomaistoiminnan tehostamiseen. Myös ulkomaalaisen toimeentulon arviointi oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä on kannatettavaa.

Lausunto kasvuyrittäjän oleskelulupaa koskevasta muutoksesta

Hallitus esittää, että kasvuyrittäjän oleskelulupaprosessia edeltävästä Business Finlandin maksuttomasta kasvuyritystoiminnan arviosta luovuttaisiin ja jatkossa Business Finland suorittaisi arvioinnin vasta oleskelulupahakemuksen vireilletulon jälkeen. Nykymallissa valtaosa Business Finlandille lausuntohakemuksen jättäneistä saa kielteisen lausunnon ja esitetyllä muutoksella tavoitellaan kokeiluluontoisten hakemusten ja uusintahakemusten jättämisen vähentymistä.

Tampereen kaupunki pitää esitystä hyvänä ja kannattaa toimenpiteitä, joilla häiriökysyntää voidaan ennaltaehkäistä ja viranomaistoimintaa tehostaa.

Tampereen kaupunki pitää kuitenkin tärkeänä, että kasvuyrittäjien fast track -menettely säilytetään. Mikäli fast track -vaihtoehto poistuisi yrittäjien ja kasvuyrittäjien oleskelulupien yhtenäistämisen prosessin yhteydessä kasvuyrittäjiltä, se voisi heikentää startup-yrittäjien kiinnostusta Suomea kohtaan. Vaikutus korostuu erityisesti silloin, kun kyse on ekosysteemeille kriittisistä ja nopeasti hyötyä tuottavista startup-yrityksistä ja yrittäjistä.

Kokonaisuutena Tampereen kaupunki pitää hallituksen esitystä tarpeellisena ja kannatettavana. Esitys vastaa hyvin tunnistettuun tarpeeseen vahvistaa Suomen kilpailukykyä kasvuyritysten ja kansainvälisten yrittäjien sijoittumiskohteena. Erityisesti kasvuyrittäjiä koskevan sääntelyn selkeyttäminen on perusteltua.

Esitys tukee kansainvälisten osajien houkuttelua, kasvuyritysten sijoittumista ja alueen elinvoimaa ja kilpailukykyä. Tampereen seudulla on vahva innovaatio- ja startup-ekosysteemi, johon uudistuksella voi arvioida olevan merkittäviä myönteisiä vaikutuksia.

Tampereen kaupunki pitää myös tärkeänä, että kasvuyrittäjille luodaan oma erillinen ja selkeämpi kasvuyrittäjän lupakokonaisuus, jossa arviointi perustuu erityisesti liiketoiminnan kansainväliseen kasvupotentiaaliin, rahoituspotentiaaliin ja/tai olemassa olevaan rahoitukseen ja tiimiin. Tärkeää on myös, että lupaprosessin yhteydessä yritystoiminnan edellytysten arviointia selkeytetään ja kehitetään yhteistyössä asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Arvioinnissa tulisi kuitenkin varmistaa riittävä joustavuus erilaisille liiketoimintamalleille ja huomioida alueelliset ekosysteemit sekä toimialakohtaiset erityispiirteet.

Muut huomiot ehdotuksesta

Tampereen kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että Suomen kansainväliseen kilpailukykyyn osajien ja yrittäjien houkuttelussa panostetaan. Maahan muuttaviin yrittäjiin ja kasvuyrittäjiin vaikuttavien lakimuutoksien yhteisvaikutuksia tulee arvioida ja vaikutuksia seurata tarkkaan. Lakimuutoksilla ei tule tarpeettomasti heikentää Suomen houkuttelevuutta kansainvälisten osajien ja yrittäjien näkökulmasta.

Lisätietoja:

Tarja Paulaniemi
kehittämispäällikkö
Tampereen kaupunki
040 679 8954
etunimi.sukunimi@tampere.fi

